Пише: Ђорђе Вукадиновић
уторак, 09 децембар 2008 00:03

Колико пута смо за протеклих десетак година могли чути да је идеја националног суверенитета превазиђен, „деветнаестовековни концепт“, да процеси глобализације руше све баријере и да „капитал нема домовину“?! А свако ко би стидљиво покушао да укаже на погубне последице дивље либерализације или скрене пажњу на очигледан несклад између више него мајчинског третмана страних компанија у Србији и правог одијума који према српским фирмама и капиталу постоји у, на пример, Словенији и Хрватској, био је проглашаван за сумњиво лице, незналицу и рецидив прошлости који хоће да нас „свађа са светом“.

Зато је поучно последњих дана и месеци гледати насловне странице и изјаве наших водећих „еврореформских“ медија, политичара и аналитичара. Мили боже тог нагло возбуђеног патриотизма и те бриге за суверенитет и „енергетску независност земље“ од стране оних који су нас годинама убеђивали како је „патриотизам последње уточиште ниткова“, а да је тзв. економски патриотизам архи-глупост и да треба распродати све што се може, што пре и по било којој цени. Та и иначе проблематична (нео)либерална теорија по којој су приватизација, либерализација тржишта и конкуренција универзални лек за све привредне и друштвене бољке, у земљи чија је привреда изнурена вишегодишњим санкцијама и ратом представља дословно економски злочин и то злочин који ће, по свему судећи, проћи и без кајања и без казне. Али у последње време се испоставило, тј. наши вајни „либерали“ су открили да свако правило има своје изузетке.

Наиме, чим се појавила реална могућност да се последњој фази српске приватизације у мало озбиљнијој улози коначно појави и руски капитал, плоча је хитно промењена. НИС и ЕПС који су до јуче проглашавани за безнадежне губиташе и камен о врату српске економије којег се треба што пре ратосиљати, ако треба и џаба, односно „за три евра“, преко ноћи постадоше небрушени економски дијаманти које, ето, зли Руси хоће да добију „за тепсију рибе“, како се изволео изразити један овдашњи угледни економски новинар либералне провенијенције. У време последње посете велике руске политичко-привредне делегације на челу са Георгијем Полтавченком и првим човеком Гаспрома Алексејем Милером, и раније приметна антируска кампања попримила је размере праве хистерије, повремено чак са елементима шовинизма и расизма. Руска „инвазија“, „десант“, „колонијализам“, „агресија“, „понижење“ и „уцена“ само су део употребљеног вербалног арсенала који ови медији, политичари и „стручњаци“ нису смели или нису желели користити чак ни онда када смо имали посла са стварним и

правим инвазијама, понижењима, агресијом и уценама.

У том контексту посебно ме је гануло откриће како „у данашњем свету држава која не управља својом енергетском безбедношћу нема ни државни суверенитет“. Ма, хајте молим вас. Како ли се само ове бриге за државу, њен суверенитет, будућност и достојанство не сетише онда када су, на пример, продавали Сартид и шећеране, ликвидирали сопствени банкарски сектор, разоружавали и понижавали војску, уништавали читаве привредне гране!?

Да се разумемо. Не знам колико тачно вреди НИС и, у принципу, нипошто нисам за олаку распродају државне имовине. Близак ми је сваки напор да се сачувају – или макар пристојно наплате – плодови рада претходних генерација и прилично сам алергичан на арчење како природних, тако и духовних и економских ресурса ове земље. Али не иде ми у главу како без трунке стида, ограде или објашњења неко може данас да говори и пише све супротно од онога што је говорио јуче.

Изгледа да капитал ипак „има домовину“, и да су само неке „домовине“ прихватљиве и пожељне за овдашњу самоизабрану и повлашћену економску касту. Русија, по свему судећи, није на том списку, али зато јесу разноразна егзотична пацифичка острва за која чујемо само приликом свечаног дефилеа на отварању олимпијских игара и онда када „њихове“ компаније, односно на њима стациониране експозитуре светских мултинационалки и инвестиционих фондова крену да гусаре по источној Европи и другим „земљама у транзицији“ .

Па да ли је неко збиља мислио да ће тек тако, безболно и без последица, моћи да ескивира обавезе које су преузете и потписане пред камерама, у присуству Тадића, Коштунице, Медведева, Путина? Могуће да је оно јануарско и потоње потписивање свих оних споразума, протокола и меморандума било исхитрено, односно да је много детаља остало непрецизирано и неусаглашено. Могуће да је читава она московска парада – бар када је српска страна у питању – била у функцији овдашње предизборне кампање и процене да би у самој завршници неизвесне председничке трке било добро показати како „наш кандидат“ поред недвосмислене подршке запада одлично стоји и на истоку. Али у политици као и шаху важи правило „такнуто-макнуто“. И уколико у том погледу уопште постоје изузеци они ће се свакако пре односити на велике и моћне, него оне слабије и мање.

Пише: Ђорђе Вукадиновић
уторак, 09 децембар 2008 00:03

После потписивања - нема кајања. Или, тачније, може да буде једино кајања. Уосталом, Србија је у протеклих 10-15 година, што добровољно, а што под притисцима, уценама и бомбама потписала много тога и свега потписаног, било да је реч о Дејтону, Куманову, Хагу, Партнерству за мир, „споразуму о размени информација са НАТО“, продаји Политике или Сартида, мора да се придржава. Откуда идеја да ће једна Русија и то у години када је показала спремност да отворено „изађе на црту“ америчкој глобалној хегемонији, пристати да мирно гледа како је за нос вуче пар овдашњих полит-економских мешетара и лобиста?